

Motion till riksdagen

1985/86:L255

Nic Grönvall (m)

Förstärkning av minoritetsskyddet i aktiebolag

I den omfattande börsetiska debatten i Sverige under hösten 1985 har många gånger framförts krav om förstärkning av det regelsystem som skulle kunna utveckla en högre börsetisk nivå än den som anses rada i Sverige för närvarande.

Det är här särskilt intressant att hänvisa till uttalanden som gjorts av professor Ulf af Trolle där han vid direkt hänvisning till i varje fall en av de båda generalklausuler som finns i den nu gällande aktiebolagslagen gör gällande att denna lagregel skulle vara en regel utan egentligt innehåll med hänsyn till att det saknas verklig sanktion som kan anknytas till generalklausulens minoritetsskydd.

Utän verkningsfullt minoritetsskydd kan inte en sund handel med aktier existera. Ett verkligt minoritetsskydd måste också upprätthållas i samband med förvaltningen av bolagets angelägenheter. Om så inte sker skadas aktiesparandet som sådant. Spararnas förtroende för aktiemarknaden som eftertraktat sparobjekt kan komma att helt brytas.

Den mest angelägna reformen förefaller således klart vara att förstärka minoritetsskyddet utan att därmed åstadkomma ökade samhällskontroller. Reglering av affärsverksamhet sker bäst då regleringen sker i former som överensstämmer med aktörernas vilja och rättsmedvetande.

En utbyggnad av generalklausulerna till verkningsfulla sanktionerade regler förefaller vara den enklaste, den sundaste och den mest åtråvärda lösningen på de problem som belysts av så många debattörer. En sådan förstärkning av generalklausulerna kan enkelt ske därigenom att de förses med sanktioner, vilka emellertid icke får vara baserade på samhällsinsripan- den eller sanktioner av polisnatur utan på ett sanktionssystem, som bygger på parternas agerande – ett civilt sanktionssystem.

Jag föreslår därför att de båda generalklausulerna om styrelsens och bolagsstämans skyldighet att iaktta likhetsprincipen mellan olika aktieägare byggs ut med ett direkt uttalande i aktiebolagslagen om att en domstol i händelse av begärd prövning med tillämpning av generalklausulen inte bara får rätt utan även skyldighet att omedelbart beordra inhibition av den kritiserade åtgärden eller de kritiserade besluten.

Samtidigt skulle rättegångsbalkens regler om domstolars arbete och handläggningen av tvistemål kompletteras med regler som innebär att domstolen får en *ovillkorlig* skyldighet att avgöra mål, vari tillämpning i aktiebolagslagens generalklausuler begärs, och meddela dom inom *tre månader* från det talan väcktes. Därigenom skulle den efterlysta snabbheten i

proceduren kunna åstadkommas. Även om målet därefter gick till överklagande så skulle förekomsten av möjligheten till en snabb dom verka direkt uppstramande på praxis och skulle komma utan alltför stora skadeverkningar kunna vara vägledande för verkställigheten av kritiserade beslut.

Som ytterligare komplettering skulle behövas en rätt för domstol att, där så blir nödvändigt, inte bara ogiltigförklara helt beslut som strider mot generalklausulens regler utan även bestämma hur återställandet av en överträdelse mot en minoritets intressen skall ske.

Mot. 1985/86
L255

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer jag

att riksdagen hos regeringen begär förslag snarast möjligt om sådana ändringar av aktiebolagslagen och rättegångsbalken i syfte att stärka minoritetsskyddet i aktiebolag som anförts i motionen.

Stockholm den 22 januari 1986

Nic Grönvall (m)